

Da zagađenje zraka ne poznaje granice dokaz su balkanske termoelektrane na ugljen jer prijete zdravlju i sigurnosti europskog stanovništva zbog povećanog emitiranja štetnih tvari, poručeno je na panelu u sklopu obilježavanja europskog Zelenog tjedna. Termoelektrane u Srbiji, Crnoj Gori, Albaniji, Makedoniji, Kosovu i BiH predstavljaju zdravstvenu i ekonomsku opasnost za stabilnost EU-a jer su glavni izvor zagađenosti koja se rapidno širi cijelom Europom, smatraju predstavnici vodećih europskih organizacija i centara na području zaštite okoliša.

Vlatka Matković, savjetnica za zdravlje i energetiku u Savezu za zdravlje i okoliš (HEAL) kazala je da “zagađenje zraka ne poznaje granice”.

“Onečišćeni zrak sa zapadnog Balkana najprije se širi prema susjednim državama, ali s vremenom dođe do svih zemalja Europske unije”, izjavila je Matković.

Potkrijepila je to istraživanjem iz 2016. koje je pokazalo da je te godine “16 termoelektrana na ugljen na zapadnom Balkanu emitiralo jednaku količinu sumporovog dioksida (SO₂) kao i 250 takvih postrojenja u EU”.

Zastarjelost jedan od glavnih uzroka štetnog utjecaja termoelektrana

Stručnjak Energetske zajednice za životnu sredinu Peter Vajda naglasio je da je zastarjelost jedan od glavnih uzroka štetnog utjecaja termoelektrana.

“Termoelektrane na zapadnom Balkanu izgrađene su prije nekoliko desetaka godina i zbog toga te države ne poštuju standarde kvalitete zraka kakve očekuje Unija”, rekao je Vajda. Komentirajući rezultate analize Svjetske zdravstvene organizacije (WHO) i Europske komisije koji pokazuju da zagađenost zraka iz termoelektrana na zapadnom Balkanu godišnje uzrokuje oko 4.000 preuranjenih smrti i otprilike 8.000 slučajeva bronhitisa kod djece, govornici su se složili da postizanje veće kvalitete zraka na tom području mora biti prioritet budućih europskih politika.

Prema riječima Claudia Belisa iz Zajedničkog istraživačkog centra Europske komisije, postoji mnogo pravnih instrumenata za rješavanje problema niske kvalitete zraka koji su ostali “samo na papiru”.

Stvarna provedba zakonodavstva za čisti zrak glavni je uvjet za ostvarivanje cilja nulte stope onečišćenja za netoksičan okoliš koji je Europska komisija iznijela u europskom Zelenom planu.

Dekarbonizacija, sprječavanje onečišćenja zraka, vode i tla, cirkularna ekonomija, razvoj poljoprivrede i zaštita bioraznolikosti temeljna su područja europskih zelenih politika koje su stupile na snagu i na zapadnom Balkanu, no još uvijek nisu dovoljno učinkovite, složili su se govornici.

Europska komisija je prošle godine predstavila ekonomsko-investicijski plan za zemlje zapadnog Balkana koji predviđa do devet milijardi eura pomoći toj regiji za višegodišnje razdoblje 2021.-2027.

Cilj plana je potaknuti dugoročni oporavak regije, ubrzati zelenu i digitalnu tranziciju i poticati suradnju s Europskom unijom.

Njime se predviđaju inicijative za ulaganje u glavne cestovne i željezničke veze u regiji, obnovljive izvore energije i prijelaz s ugljena, obnovu javnih i privatnih zgrada radi povećanja energetske učinkovitosti i smanjenja emisija stakleničkih plinova, infrastrukturu za gospodarenje otpadom i otpadnim vodama te uvođenje širokopojasne infrastrukture. Zbog sve veće potrebe za smanjenjem emisija i interesa za zaštitu prirode, Europska unija ovaj je tjedan organizirala virtualni Zeleni tjedan, najveće događanje na području zelenih politika s brojnim panelima i savjetovanjima.

Građani tako imaju priliku sudjelovati u raspravama i razgovorima o ekologiji i zdravlju, bioraznolikosti i ekosistemima, proizvodnji i konzumaciji i smjernicama k postizanju zelenih promjena na području i izvan EU-a.

Izvor: hr.n1info.com